

**Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

проф. Г. І. Слосанська

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логодидактика

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>016 Спеціальна освіта</u> (код і найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>Логопедія</u> (найменування освітньої програми)
Мова навчання	<u>українська</u>

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Логодидактика» для студентів освітньої програми «Логопедія», спеціальності 016 Спеціальна освіта, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Розробники:

Слозанська Ганна Іванівна - доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Романишин Наталія Станіславівна – асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, логопед, нейрологопед, практичний психолог, дефектолог: олігофренопедагог.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Протокол № 2 від 04 вересня 2024 року

Завідувач кафедри спеціальної

та інклюзивної освіти

___Ганна СЛОЗАНСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Освітня програма	Логопедія
2.	Спеціальність	016 Спеціальна освіта
3.	Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
4.	Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
5.	Статус дисципліни	Основна
6.	Мова навчання	Українська
7.	Курс	2
8.	Семестр	4
9.	Кількість змістових модулів	2
10.	Форма підсумкового контролю	Екзамен
11.	ІНДЗ	Робоча
12.	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3 кредити
13.	Загальна кількість годин	90
14.	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 36, заочна форма – 18
15.	Лекції (год.)	Денна форма – 16, заочна форма – 8
16.	Семінарські заняття (год.)	Денна форма – 0, заочна форма – 0
17.	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 20, заочна форма – 10
18.	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 54, заочна форма – 72

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить для: денної форми навчання – 40% до 60%, заочної форми навчання – 20% до 80%.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Логодідактика» є засвоєння основних положень, принципів та методів логопедичної роботи, як педагогічної сфери діяльності, спрямованої на роботу з дошкільниками та школярами з порушеннями мовлення та особливими освітніми потребами в загальноосвітніх закладах з інклюзивним та інтегрованим навчанням, загальноосвітніх спеціальних закладах.

У запропонованому курсі розкриваються основні питання особливостей розвитку та функціонування дітей з психофізичними порушеннями, особливості формування їх когнітивних та мовленнєвих можливостей.

Завданням курсу «Логодідактика» є формування та систематизація професійних компетентностей студентів з питань організації навчального, корекційного та розвиткового середовища для дітей з мовленнєвими порушеннями; оволодіння сучасними теоретико-методологічними методами навчання та виховання дітей з психофізичними порушеннями відповідно нормативно-правової бази, що регламентує діяльність спеціальних освітніх закладів та інклюзивного середовища; організовувати та спрямовувати корекційно-логопедичне навчання дітей різних нозологій з урахуванням індивідуальних особливостей та можливостей з метою їх подальшої соціалізації. Уміння проводити просвітницьку роботу з сім'ями, які виховують дитину з особливими потребами.

Завдання навчальної дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логодідактика» є формування у студентів теоретичних та практичних знань про:

- аналіз методологічних та теоретичних основ логодідактики;
- основи теорії та розвиток логодідактики в Україні;
- основам логодідактики та поняттям спеціальної педагогіки;
- особливостями і закономірностями розвитку різних груп дітей з порушеннями мовлення;
- особливостями і закономірностями навчання різних груп дітей з порушеннями мовлення;
- ознайомлення з особливостями індивідуального підходу в процесі складання програми розвитку чи навчання;
- уміння визначити першопричину мовленнєвих порушень;
- уміння визначити чи порушення мовлення є первинним, супутнім порушенням;
- уміння організувати взаємодію педагогічного колективу, спрямовану на досягнення результатів подолання ПМР;
- уміння організувати супровід батьків у навчанні дітей з ПМР.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття **наступних компетентностей:**

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з порушеннями мовлення.

СК 2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної, інклюзивної освіти та логопедії.

СК 3. Здатність застосовувати психологопедагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 4. Здатність планувати та організовувати корекційно-логопедичну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей дітей, оцінювати її результати.

СК 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовлення, доцільно обирати методичне й інформаційнокомп'ютерне забезпечення.

СК 15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК 17. Здатність ініціювати, впроваджувати та оцінювати соціальні зміни, спрямовані на покращення добробуту та соціального захисту дітей з особливими потребами та їхніх, надавати соціальну та соціально-педагогічну допомогу та підтримку.

СК 18. Здатність розуміти, визначати та узгоджувати потенціал педагогічного впливу батьків, шкільного колективу, соціокультурного середовища для реалізації завдань спеціальної та інклюзивної освіти.

СК 19. Здатність визначати, добирати та застосовувати відповідні віку та цілям втручання матеріали, обладнання і технології, оцінювати їх ефективність для покращення доступу до спеціальної та інклюзивної освіти.

СК 20. Здатність визначати першочергові завдання, ефективно розподіляти навантаження, використовувати час та вирішувати труднощі у повсякденній професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами таких **результатів навчання:**

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу та логопедичного супроводу у різних типах закладів.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами загалом та порушеннями мовленнєвого розвитку зокрема.

РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації. Програмні результати, визначені освітньою програмою.

РН 18. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи логодідактики.

Тема 1. Логодідактика як педагогічна галузь логопедії. Структурні компоненти логодідактики.

Логодідактика як галузь логопедії та педагогіки. Причини та необхідність виникнення спеціальної педагогіки. Логопедія наука багатофункціональна. Педагогічний аспект логопедії. Завдання логодідактики. Взаємозв'язок з іншими науковими дисциплінами: основами дидактики, психологією, нейропсихологією, нейрологопедією. Взаємозв'язок з медициною, клінічними науками: неврологією та психіатрією.

Основні поняття і терміни спеціальної освіти. Принципи, форми і методи навчання дітей з ПМР. Спеціальні психофізіологічні та психолого-педагогічні методи навчання дітей з ПМР. Сучасний підхід до навчання дітей з ООП та ПМР.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення «Нового Освітнього Простору».

Універсальні міжнародні правові документи, що стосуються прав і свобод осіб з обмеженими можливостями. Правові документи України, що захищають права і свободи осіб з ОПФР. Поняття безбар'єрності та нового освітнього простору для дітей з ООП.

Тема 3. Нейробіологічні, нейропсихологічні та нейролінгвістичні та нейрологопедичні основи логодідактики.

Значення нейробіології та нейропсихології у функціонуванні і розвитку дитини. Зв'язок педагогіки та логодідактики з нейронауками. Нейрологопедія, як наука в світі нейро- та педагогічних наук. Значення нейрологопедії у розвитку та функціонуванні логопедії в умовах сучасної інклюзивної освіти.

Формування вищих психічних функцій. Функціональні блоки мозку за О.Р. Лурія. Нейропсихологічний та нейрологопедичний підхід до діагностики та корекції порушень мовленнєвого розвитку психофізичного підґрунтя.

Тема 4. Типи навчання. Труднощі навчання дітей з ПМР. Порушення та розлади мовлення в групі дітей з психофізичними порушеннями та в групі нормотипових учнів. Принципи, форми і методи навчання дітей з ПМР.

Теоретичні питання розвитку та навчання за Л. С. Виготським. Питання розвитку та навчання, їх взаємозв'язок. Поля найближчого та актуального розвитку дитини. Теорія когнітивного розвитку Ж.Піаже. Теорія поетапного формування дій за П.Я. Гальперінім. Теорія осмисленого вербального навчання Д. Озбела. Погляди Дж. Брунера на процес навчання.

Когнітивна модель навчання та модель корекційно-превентивного навчання. Сучасні тенденції в освіті.

Змістовий модуль 2. Порушення мовлення в групі дітей з особливостями психофізичного розвитку. Методи та види роботи з їх попередження, усунення, компенсації.

Тема 5. Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом).

Діагностика слуху новонароджених в Україні і світі. Слухопротезування та метод кохлеарної імплантації. Особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями слуху. Методи логопедичного впливу при порушеннях слуху.

Верботональний метод для розвитку голосу та опрацювання просодичного компонента мовлення.

Тема 6. Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням зору (сліпі, осліплі, зі зниженим зором).

Вплив порушень зору на розвиток дитини. Основні ознаки відмінностей зорових порушень. Поняття про найпоширеніші порушення зору та причини їх виникнення. Зорове сприйняття, оцінка стану зорового сприйняття, його значення в розвитку та навчанні дитини.

Порушення мовлення у дітей з порушенням зору. Особливості розвитку та навчання дітей з порушеннями зору.

Тема 7. Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушенням інтелекту (ЗПР, розумово відсталі). Особливості навчання дітей з синдромом Дауна.

Розвиток мови у дітей з порушеннями інтелекту. Поняття інтелекту та його порушення. Психологічні особливості розвитку даної категорії дітей. Специфіка навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Діти із затримкою психічного розвитку. Групи та форми дітей з ЗПР.

Особливості розвитку, функціонування і навчання дітей з синдромом Дауна.

Тема 8. Особливості функціонування та методи навчання дітей з РАС та дітей з СДУГ.

Показники аутистичних порушень у дітей за Д. Шульженко. Особливості мовленнєвої та комунікативної діяльності дітей з РАС. Аналіз розвитку психічної сфери дітей аутистичного спектру. Вплив сформованості та особливостей психічних процесів на поведінку дітей даної категорії.

Класифікації дитячого аутизму, підвиди.

Синдром гіперактивної дитини. Розвиток та поведінка дітей із синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю. Функціонування дітей із СДУГ в шкільному середовищі, організація та методи роботи.

Аутологія.

Тема 9. Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

Особливості розвитку та функціонування дітей з ДЦП. Дитина з порушенням опорно-рухового апарату в системі інклюзивної освіти: потреби та можливості.

Порушення та розлади мовлення даної категорії дітей з ООП. Стимуляція, розвиток, навчання, компенсація.

Тема 10. Взаємодія педагогічного колективу в процесі навчання дітей з ПМР. Особливості супроводу батьків дітей з ООП.

Організація логопедичного супроводу дітей з ПМР. Участь батьків у навчанні дитини з ООП. Роль логопеда у сімейному вихованні дитини з важкими розладами мовлення. Освітні напрямки логопедичного супроводу сімей в яких виховується дитина з порушеннями мовлення.

4.1. Структура навчальної дисципліни.

[illegible]

функціонування та методи навчання дітей з порушенням інтелекту (ЗПР, розумово відсталі). Особливості навчання дітей з синдромом Дауна.	9	2		2	5	15	2		2	11
Тема 8. Особливості функціонування та методи навчання дітей з РАС. Особливості функціонування та методи навчання дітей з СДУГ.	9	2		2	5					
Тема 9. Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.	9	2		2	5					
Тема 10. Взаємодія педагогічного колективу в процесі навчання дітей з ПМР. Особливості супроводу батьків дітей з ООП.	9	2		2	5	15	2		2	11
<i>Разом за змістовим модулем 2.</i>	54	12		12	30	90	6		6	72
Всього годин.	90	16		20	54	90	8		10	72

4.2. Теми лекцій

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1.	1.	Логодидактика як галузь Структурні компоненти логодидактики.	1	1
2.	2.	Нормативно-правове забезпечення «Нового Освітнього Простору». Нормативно-правові акти щодо оцінювання знань учнів з ООП.	1	
3.	3.	Нейробіологічні, нейропсихологічні та нейролінгвістичні основи логодидактики.	1	1
4.	4.	Типи навчання. Труднощі навчання дітей з ПМР. Порушення та розлади мовлення в групі дітей з психофізичними порушеннями та в групі нормотипових учнів. Принципи, форми і методи навчання дітей з ПМР.	1	
5.	5.	Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом).	2	2
6.	6.	Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням зору (сліпі, осліплі, зі зниженим зором).	2	
7.	7.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушенням інтелекту (ЗПР, розумово відсталі). Особливості навчання дітей з синдромом Дауна.	2	2
8.	8.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з РАС. Особливості функціонування та методи навчання дітей з СДУГ.	2	

9.	9.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.	2	2
10.	10.	Взаємодія педагогічного колективу в процесі навчання дітей з ПМР. Особливості супроводу батьків дітей з ООП.	2	
Всього годин			16	8

4.4. Теми практичних занять.

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1.	1.	Логодидактика як педагогічна галузь логопедії. Структурні компоненти логодидактики.	2	2
2.	2.	Нормативно-правове забезпечення «Нового Освітнього Простору». Нормативно-правові акти щодо оцінювання знань учнів з ООП.	2	
3.	3.	Нейробіологічні, нейропсихологічні та нейrolінгвістичні основи логодидактики.	2	2
4.	4.	Типи навчання. Труднощі навчання дітей з ПМР. Порушення та розлади мовлення в групі дітей з психофізичними порушеннями та в групі нормотипових учнів. Принципи, форми і методи навчання дітей з ПМР.	2	
5.	5.	Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом).	2	2
6.	6.	Особливості порушення мовного розвитку та методи навчання дітей з порушенням зору (сліпі, осліплі, зі зниженим зором).	2	
7.	7.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушенням інтелекту (ЗПР, розумово відсталі). Особливості навчання дітей з синдромом Дауна.	2	2
8.	8.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з РАС. Особливості функціонування та методи навчання дітей з СДУГ.	2	
9.	9.	Особливості функціонування та методи навчання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.	2	2
10.	10.	Взаємодія педагогічного колективу в процесі навчання дітей з ПМР. Особливості супроводу батьків дітей з ООП.	2	
Всього годин			20	10

4.5. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.

№ з/п	Назва теми
1.	Логодидактика як галузь логопедії та педагогіки.
2.	Завдання, методи та принципи логодидактики в сучасній системі освіти.

3.	Поняття «Нового Освітнього Простору».
4.	Правові аспекти освіти дітей з ООП.
5.	Адаптація та модифікація в новому освітньому просторі.
6.	Моделі навчання.
7.	Розвивальне і когнітивне навчання.
8.	Корекційно-превентивне навчання.
9.	Групи дітей з ПМР.
10.	Труднощі у навчанні дітей з ПМР.
11.	Причини труднощів у навчанні дітей з ПМР.
12.	Порушення мовлення в групі нормотипових учнів.
13.	Труднощі в опануванні читання.
14.	Характерні помилки учнів з ПМР на письмі.
15.	Розрізнення порушення розвитку інтелектуальної сфери та затримки психічного розвитку.
16.	Первинні та вторинні порушення.
17.	Порушення мовлення як першопричина труднощів у розвитку.
18.	Порушення мовлення як наслідок дисгармонійного розвитку дитини.
19.	Особливості формування мовлення у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
20.	Порушення мовлення у дітей з порушенням слуху.
21.	Раннє втручання в логопедії. Його значення для гармонійного розвитку дитини.
22.	Значення раннього втручання для розвитку дитини з порушеннями слуху.
23.	Особливості логопедичної роботи з дітьми які мають порушення слуху.
24.	Особливості логопедичної роботи з дітьми які мають порушення розвитку інтелектуальної сфери.
25.	Відмінність методів логопедичної роботи з дітьми у яких ЗПР та з дітьми у яких порушення інтелектуального розвитку. Прогноз очікуваних результатів.
26.	Особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями зору.
27.	Планування та організація логопедичної допомоги дітям з порушеннями зору.
28.	Дитина з РАС. Особливості логопедичної роботи.
29.	Особливості функціонування дітей з РАС.
30.	Синдром Аспергера. Особливості розвитку мовлення та пізнавальних функцій.
31.	Синдром гіперактивності. Особливості логопедичної роботи.
32.	Порушення мовлення у дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю (СДУГ).
33.	Порушення та розлади мовлення у дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
34.	Особливості розвитку мовлення у дітей з ДЦП.
35.	Основні компоненти логопедичного заняття для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
36.	Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в системі освіти.
37.	Логопед в системі сучасної освіти України.
38.	Планування логопедичної роботи при порушеннях письма та читання в нормотипових учнів.
39.	Методика роботи по усуненню порушень писемного мовлення.
40.	Формування комунікативних вмінь у дітей з ДЦП.

41.	Формування комунікативних умінь і навичок у дітей з порушенням слуху.
42.	Сформованість комунікативних навичок у дітей з порушенням інтелектуального розвитку.
43.	Розвиток мовлення у дітей з порушенням зору.
44.	Вплив сім'ї на розвиток мовлення у дітей.

Методи навчання.

1. Словесні: лекція (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, з розбором конкретних ситуацій), навчальна дискусія.
2. Наочні: спостереження, ілюстрування.
3. Практичні: вправи різних типів, ситуативне моделювання.
4. Репродуктивні: відтворення, бесіда.
5. Методи за логікою руху, змісту навчального матеріалу: дедуктивні, індуктивні, конкретизація.
6. Методи стимулювання та мотивації навчання: дискусії (пізнавальні, навчальні), аналіз.

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Логодідактика» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
- реферати.

6. Форми контролю.

У процесі вивчення дисципліни «Логодідактика» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль за двома першими модулями проводиться у формі заліку;
- підсумковий контроль за трьома модулями проводиться у формі екзамену.

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання.

Критерії оцінювання на семінарських заняттях:

За роботу на семінарському занятті студент може отримати максимум 5 балів.

5 балів: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу семінарського заняття в повному обсязі, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань семінару, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

4,5 бали: студент демонструє повні, систематичні знання з семінарського заняття, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань семінару, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу допускає несуттєві помилки.

4 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність з проблемних питань семінару, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх з допомогою викладача.

3 бали: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу семінарського заняття, що складає менше 50% необхідного обсягу, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

2 бали: студент демонструє фрагментарні знання семінарського заняття, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки аналізу подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу та браком аргументів висвітлення проблеми.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання семінарського заняття, які містять грубі помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями з семінарського заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Максимальна оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання становить 20 балів і виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог.

№ з/п	Вимоги	Бали
1.	Зовнішній вигляд і оформлення.	1 б.
2.	Виконання з використанням комп'ютерної техніки, дотримання обсягу і стандартів виконання (поля, міжрядковий інтервал, нумерація сторінок, вид і розмір).	2 б.
3.	Обґрунтування актуальності обраної теми.	2 б.
4.	Відповідність змісту ІНДЗ темі.	2 б.
5.	Повнота висвітлення теми.	4 б.
6.	Змістове наповнення.	4 б.
7.	Оформлення та обсяг списку використаних літературних джерел.	2 б.
8.	Захист ІНДЗ.	3 б.
9.	Разом	20 б.

8. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання.

Змістовий модуль №1				Всього за ЗМ 1.	Змістовий модуль №2						Всього за ЗМ 2.	ІНДЗ	Сума	ЕКЗАМЕН	Сума
Семінарські заняття		Практичні заняття			Семінарські заняття			Практичні заняття							
Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.	Тема 4.		Тема 5.	Тема 6	Тема 7.	Тема 8.	Тема 9.	Тема 10.					
5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	5	30	20	70	30	100

9. Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання.

Змістовий модуль №1	Вс	ІНДЗ	Змістовий модуль №2	Вс	ІНДЗ	Сv	Е	Су
---------------------	----	------	---------------------	----	------	----	---	----

Семінарські заняття		Практичні заняття			Семінарські заняття			Практичні заняття							
Тема 1.	Тема 2.	Тема 1.	Тема 2.		Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.					
5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	5	30	20	70	30	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамєну, курсового проекту 9 роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	Fx	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

1. Комп'ютери з доступом до інтернету.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Робоча навчальна програма.
4. Презентації теоретичного матеріалу в Power Point.
5. Контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Видавничий центр: «Академія», 2004. 344 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. 2-ге видання. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 374 с.
3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Київ: Видавничий дім «Слово», 2011. 704 с.
4. Богуш А. М., Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Видання друге, доповнене. Навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 304 с.

5. Богуш А. М., Маліновська Н. Методика розвитку рідної мови дітей раннього і дошкільного віку: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2021. 336 с.
6. Брушневська І., Рібцун Ю. Формування комунікативного компонента мовленнєвої діяльності дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення. *Педагогічний часопис Волині*. 2016. № 2(3). С. 103-109.
7. Гаврилова Н. С. Порухення фонетичного боку мовлення у дітей: монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.
8. Гавриш Н. В., Васильєва С. А., Рагозіна В. В. Виховуємо і розвиваємо дитину раннього віку: навч.-метод. посіб. Кропивницький: Імекс-ЛДТ, 2021. 158 с.
9. Гайдасенко В. В., Іващенко А. В., Лисенко Г. М. Формування звуковимови у дітей дошкільного віку. Кам'янець-Подільський, 2006.
10. Галущенко В. І. Аспекти побудови корекційно-стимулюючого середовища дітей раннього віку з порушеннями психо-мовленнєвої та рухової сфери. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, IX (100), Issue: 256, 2021 Sept.* С.11-14. URL: <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2021-256IX100-02>
11. Галущенко В. І. Аспекти побудови корекційно-стимулюючого середовища дітей раннього віку з порушеннями психо-мовленнєвої та рухової сфери. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, IX (100), Issue: 256, 2021 Sept.* С.11-14. URL: <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2021-256IX100-02>
12. Гасюк Н. І. Оцінка психомоторного розвитку передчасно народжених дітей на першому році життя. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник української медичної стоматологічної академії*. Полтава: ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». Том. 15. Випуск 3 (51), 2015. С. 368–371. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsm_2015_15_3%281%29_79
13. Гаяш О. В. Поради вчителям щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами у класі з інклюзивним навчанням: метод. реком. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2014. 108 с.
14. Гаяш О. В. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку: Науково-методичний посібник для вчителів інклюзивного навчання, асистентів учителів, які працюють з дітьми з психофізичними порушеннями в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, соціальних педагогів, батьків. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2016. 120 с.
15. Гаяш О. В. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навч.-метод. посіб. Ужгород: ДВНЗ Ужгородський нац. ун-т, 2021. 255 с.
16. Голуб А.В. Узагальнені результати впровадження інноваційного підходу до корекції усного мовлення дітей старшого дошкільного віку при дизартріях. *Наук.-метод. журнал «Логопедія»* / за ред. М. К. Шеремет . Київ: ДІА, 2018. № 12. С. 19-23.
17. Голуб А. В. Методологія, організація та зміст програмно-методичного комплексу формування та корекції порушення усного мовлення дітей при дизартріях старшого дошкільного віку. *Актуальні питання колекційної освіти. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 11. С. 81-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2018_11_10
18. Дегтяренко Т., Павлова Н. Нейрологопедичний підхід у діагностиці та корекції тяжких порушень мовлення у дітей дошкільного віку. *Особлива дитина: навчання і виховання*, №1, 2016. С. 38–46.
19. Дєдов О. Діагностика дітей до школи. Хотин, 2014. 194 с.
20. Дурманенко О. Л. Освітня діяльність у групах раннього віку: навч.-метод. посіб. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2022. 188 с.
21. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
22. Залановська Л. І. Розвиток комунікативної діяльності дитини з особливими освітніми потребами та особливості використання альтернативної комунікації в умовах інклюзивного навчання. *Psychological patterns of social processes and personality*

development in modern society : scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. С.49-65. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-326-2-4>

23. Кабельнікова Н. В. Первинне недорозвинення мовлення у дітей (клінічний, психолінгвістичний та психолого-педагогічний аспекти): навч. посіб. Херсон: Борисфен-про, 2017. 222с.
24. Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В. Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: Фенікс, 2008. 245с.
25. Калмикова Л. О. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний виміри: навч.-метод. посіб. Київ, 2017. 420с.
26. Компанець Н. М., Коваль-Бардаш Л. В. Включення дітей з особливими потребами у соціальне середовище: особливості формування комунікації та подолання поведінкових розладів: навч.-метод. посіб. К.: Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка, 2020. 137с.
27. Компетентісно зорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти : монографія / Савінова Н. В., Середа І. В., Кисличенко В. А. та ін. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2022. 188 с.
28. Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» / Наук. кер. та заг. ред. Т. В. Скрипник. К.: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2013. 234 с.
29. Кондратенко А. С. Розвиток мовлення дітей дошкільного віку засобами сенсорних вправ та ігор. Інтеграція науки і практики в умовах модернізації корекційної освіти України: збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції м. Херсон, 10-11 квітня 2014 р. Херсон, 2014. С. 110–112.
30. Конопляста С. Ю. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі : наук.-метод. збірник / за ред. В. В. Засенка. Київ: Науковий світ, 2009. Вип. 11. С. 127–135.
31. Кошель В. М. Сенсорне виховання дітей раннього віку: навч.-метод. посіб. для вихователів дітей дошкільного віку, студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та батьків. Чернігів: ФОП Баликіна О. В., 2019. 160 с.
32. Кравченко Р. І. Соціальна робота з розумово відсталими людьми: навч. посіб. К.: Віпол, 2001. 343с.
33. Логопедично-реабілітаційний супровід дітей із порушеннями психофізичного розвитку : монографія. Суми: ФОП Цьома С. П., 2021. 288 с.
34. Лопатинська Н. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science. Pedagogy*. 3(24), 2020. С. 3-11. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/31032020/7011
35. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. Видання друге, перероблене та доповнене. Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. 272 с.
36. Максименко С. Д. Генетична психологія учіння людини: монографія. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с.
37. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи дитячої патопсихології: навч. посіб. К.: Перун, 1996. 464 с.
38. Мартиненко І. В. Особливості комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення: монографія. К.: ДІА, 2016. 304 с.
39. Мартинчук О. В. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посіб. К.: Київський ун.-т ім. Бориса Грінченка, 2010. 288 с.
40. Мартинюк І. А. Патопсихологія. К.: Центр учбової літератури, 2008. 208 с.
41. Мартинюк В.Ю., Зінченко С.М. Мінімальна мозкова дисфункція: навч. посібн. К.: Інтермед, 2011. 168 с.

42. Миронова С. П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності: підручник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2014. 260 с.
43. Миронова С. П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. Підручник. Кам'янець-Подільський, 2015. 245 с.
44. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 296 с.
45. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991р. № 875-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 2. С. 252–258.
46. Про охорону дитинства. Закон України від 26.04.2001 № 2402-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 30. С. 142-150.
47. Програма навчання і виховання дітей дошкільного віку від 3 до 7 років «Дитина» / Наук. ред. Проскура О. В. К.: Богдана, 2004. 270 с.
48. Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко»/ за ред. Л.І. Прохоренко Л. І. 2018. 236 с.
49. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні. Закон України від 02.11.2021р. №1848-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 5. С. 29.
50. Проскура Е. В., Шибицкая Л. А. Как учить самых маленьких. К.: Рад.шк., 1987. 112 с.
51. Прохоренко Л. І., Бабяк О. О., Баташева Н. І., Душка А. Л., Недозим І. В., Омельченко І. М., Орлов О. В. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб. / за ред. В. В. Засенко, Л. І. Прохоренко. К.: інст.-т спец. Педагогіки та психології ім. М. Ярмаченка НАПН України, 2020. 435 с.
52. Психокорекційна педагогіка. Навч. посіб.: хрестоматія / За ред. В. М. Синьова. В 2-х томах. Том 1. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 645 с.
53. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навч.-метод. посіб. / Данілавичюте Е., Трофименко Л., Ільяна В., Рібцун Ю., Мартинюк З., Грибань Г. Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. 847 с.
54. Рібцун Ю. В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ : програмно-методичний комплекс. Київ: Освіта України, 2011. 292 с.
55. Рібцун Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.-метод. посіб. Київ, 2014. 238 с.
56. Сак Т. В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі : навч. курс та наук. метод. посіб. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 168 с.
57. Синьова Є. П., Федоренко С. В. Тифлопедагогіка: підруч. для студ. вищих навч. закладів. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 325с.
58. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму: монографія. К.: Видавництво «Фенікс», 2010. 368 с.
59. Сухіна І., Риндер І., Скрипник Т. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом: посібник. Київ-Чернівці: «Букрек», 2017. 192 с.
60. Тарасун В. В. Нейробіологія розвитку і навчання дитини. Теорія і практика аутології. Основи психосоматики / мультимедійний супровід навчальних дисциплін: Навч.-метод. посіб. К.: Книга-плюс, 2017. 304 с.
61. Тищенко В. В. Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до 5 років. Поради батькам. Київ.: Літера ЛТД, 2009. 128 с.
62. Трофименко Л. І. Шляхи подолання загального недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку : монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 104 с.

63. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ : програмно-методичний комплекс. Київ : ПП «Актуальна освіта», 2013. 120 с.
64. Синьов В. М., Коберник Г. М. Основи дефектології. Київ: «Вища школа», 1994. С. 146.
65. Швець О. І. Клініко-педагогічні методи діагностики та корекції мовленнєвих порушень: метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2011. 77 с.